

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА
МИНИСТЕРСТВО НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ ЗА
ПЕРИОДА
27 ЮЛИ 2009 Г.- 27 ЮЛИ 2010 Г.**

РЕФОР МИ

В началото на управителния мандат правителството се сблъска с трудности в областта на земеделието:

- Спряна програма САПАРД и натрупани над 11 000 неразгледани проекти по Програмата за развитие на селските райони
- Липса на цялостна стратегическа визия и адекватна политика за развитието на сектора - спад на произведената аграрна продукция
- тежки административни режими
- остри социални проблеми (животновъди, тютюнопроизводители)
- непочиваща на принципите на прозрачност и ефективност система за държавно подпомагане

РЕФОРМИ

Предприети решителни действия за промени и реформи в ключови за земеделието сфери (поземлени отношения, хидромелиорации, качество и безопасност на храните, съхранение на генетичните ресурси, публични фондове - усвояване и контрол, администрация), които да отговорят на очакванията и нагласите на обществото.

Промени в законодателството, регламентиращо отношенията в сектора:

- Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Закона за опазване на земеделските земи;
- Закона за животновъдството;
- Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на ЕС;
- Закона за храните;
- Закона за подпомагане на земеделските производители;
- Закона за виното и спиртните напитки;
- Закона за тютюна и тютюневите изделия;
- Закона за посевния и посадъчен материал;
- Закона за горите;
- Закона за рибарството и аквакултурите

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Прозрачност при управлението на Държавния поземлен фонд и регулиране на процеса при промяна на предназначението на земеделски земи

- Изваждане на светло всички замени със земи от ДПФ от 1998 г. до края на февруари 2009 г. (когато замените бяха преустановени).
- За пръв път е направена стойностна оценка на земите от ДПФ.
- Наложени санкции - всички неправомерно ползващи земи от ДПФ да заплатят на държавата трикратния размер на средната рентна цена за района. - Организиране и провеждане на търгове за предоставяне на земи от ДПФ под наем и аренда.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Нова правна рамка за развитие на животновъдството

- Създадена е нова правна рамка и ефективна организация за развитие на животновъдното производство, за управление и контрол на развъдната дейност и за съхранение на генетичните ресурси.
- Дефиниране на пазарните стопанства и тези за лично задоволяване.
- Специално внимание е отделено за опазването на застрашените от изчезване породи и обогатяването на генетичния ресурс.
- Договорено е с ЕК разрешение за удължаване на срока за модернизация на млечните ферми до края на 2011 г.
- Осигурени са европейските субсидии на площ и националните доплащания, които бяха изплатени само за два месеца, още в началото на допустимия период на плащане

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

В рамките на Кампанията за директни плащания 2009 са изплатени общо над 835.5 млн. лева европейски и национални средства.

Предоставяне за първи път на национални доплащания и в животновъдството - 61 млн. лева;

Одобрени от ЕК са всички схеми за национални доплащания, които земеделските производители ще получат през 2010 г., като допълнително са разработени и схеми за животновъдството.

За Кампанията за директни плащания`2010 е предвиден пакет от средства на стойност близо 1 млрд. лева, от които 657,2 млн. лева са от Европейския съюз, а близо 300 млн. лева - от националния бюджет;

The background features a collage of agricultural elements. On the left, there is a close-up of fresh produce including a green bell pepper, a corn cob, and a small round vegetable. On the right, a field of golden wheat stretches towards a blue sky with scattered white clouds. The overall color palette is warm and natural, dominated by greens, yellows, and blues.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

САПАРД

Отблокиране на спрените средства по предприсъединителната програма САПАРД - плащанията по всички мерки на САПАРД бяха възобновени от Европейската комисия на 14 септември 2009 г.

До края на 2009 г. са изплатени всички коректно изпълнени проекти, реализирани в определения срок и отговарящи на заложените изисквания и процедури - 2 602 броя

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ПРСР

При над 11 000 броя заварени входирани проекта по ПРСР, към края на м. юни 2010 г. вече са обработени над 9 200 от тях.

Договорени са над 1.3 млрд. евро, което представлява около 30% от средствата по ПРСР за целия програмен период 2007-2013 г. За сравнение, през м. юли 2009 г. договорените субсидии по Програмата бяха едва 400 млн. лева, а изплатените средства – под 200 млн. лева. Само за една година са изплатени над 900 млн. лева субсидии, по общо 5 856 проекта;

От 14 юни 2010 г. стартира нов прием на проекти по Програмата. До края на м. септември 2010 г. предстои да бъдат обработени всички проекти от стария прием (останали по-малко от 1 800 бр.), с паралелното разглеждане и на новите проектни предложения;

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ОП “РИБАРСТВО”

Предприети решителни мерки за компенсирание на изоставянето и за ускоряване прилагането на Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство”.

От началото на 2010 г. са отворени нови 4 от общо 7 мерки за прием на проектни предложения.

Изготвен и утвърден е План за действие за подготовка на предварителен (до 26.07.2010 г.) и окончателен Доклад за оценка на съответствието (до 17.08.2010 г.) на системите за управление и контрол на ОПРСР и извършване на първото междинно плащане от страна на ЕК.

ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

В подкрепа на доходите на земеделските производители, за периода м. юли-м. декември 2009 г. по схемите за държавни помощи са предоставени средства от националния бюджет, в размер на около 40 млн. лева.

Нотифицирани са шест нови схеми за държавни помощи в земеделието – за насърчаване производството и използването на висококачествени семена; за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция; временна държавна помощ за подпомагане на земеделските производители в условията на настоящата финансова и икономическа криза; за инвестиции в земеделски стопанства за постигане на съответствие със стандартите за добив и съхранение на сурово мляко; за модернизация на съществуващите съоръжения и оборудване на птицефермите за достигане на минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждането на кокошките-носачки; за водене на родословна книга и за определяне на продуктивността и генетичните качества на българско овчарско куче и каракачанско куче.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ТЮТЮНОПРОИЗВОДСТВО

Независимо от ограничения бюджет в условията на икономическа криза, тютюнопроизводителите ще получат пълния допустим размер на премиите за изкупуване на тютюн от реколта 2009 г. (116 млн. лева), в резултат на действията, които са предприети за получаване на одобрение от Европейската комисия и на усилията на правителството за осигуряване на тези средства.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

УЧИЛИЩЕН ПЛОД

В подкрепа на доходите на земеделските производители, стабилизирането на пазарите и насърчаване на конкурентноспособността на сектор “Плодове и зеленчуци”, стартира прилагането на пазарна мярка “Училищен плод”. Общият размер на бюджета по схемата за учебната 2010/2011 година е 7.3 млн. лева;

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

МЛЕЧНИ КВОТИ

Като важна стъпка за въвеждане на пазарните принципи в млечния сектор, за първи път се приложи схемата за покупко-продажба на индивидуални млечни квоти при фиксирана цена;

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ИСАК

През 2009 г. се направи актуализация на 40% от територията на страната с нови сателитни изображения, с което се обнови в срок забавената ортофото карта, което поставяше под заплаха изплащането на директните плащания на площ за 2009 г. Създаден е слой в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) с площи, допустими за подпомагане, което дава възможност на земеделските производители за първи път да очертават своите земи директно в системата. Предприети са мерки за решаването на проблема със застъпванията на площите при декларирането на обработваемите земи, за които се изплащат европейските и национални субсидии. От 2010 г. за първи път бе въведена и възможността преди очертаването в системата ИСАК, кандидатите сами или чрез съдействие на общинските земеделски служби да измерват площите си с GPS, с цел максимална достоверност на декларираните площи.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО
БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ**

През м. юни 2010 г. с решение на МС е приета „Стратегия за създаване на единен контролен орган по безопасност на храните – „Българска агенция по безопасност на храните”, който обединява отделните контролни органи по веригата (НВМС, НСРЗ, НСЗФ и РИОКОЗ) и „Център за оценка на риска”.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВЕН СТАНДАРТ

Разработени са три проекта на Български държавен стандарт за млечни продукти - Българско кисело мляко, Българско бяло саламурено сирене, Български кашкавал. Изцяло въведени са разпоредбите на европейското законодателство за правилата за етикетиране на млечни продукти. От м. юни 2010 г. предлаганите на българския пазар продукти, които съдържат растителни мазнини не могат да носят наименованието млечни продукти.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ГОРСКИ СЕКТОР

Преустановено е изключването на горски територии, придобити чрез замяна – първоначално чрез Заповед на председателя на Държавната агенция по горите от 5.08.2009 г., а впоследствие - чрез мораториум на Народното събрание от м. октомври 2009 г., с изменение на действащия Закон за горите. Спрените сделки със заменените гори са основен защитен аргумент на България пред ЕК, относно започнатата от главна дирекция „Конкуренция” на ЕК процедура за разследване за неправомерна държавна помощ при извършването на замени на гори и последващото им изключване. Извършени са промени в действащия закон за горите, с които Държавната агенция по горите е трансформирана в Изпълнителна агенция по горите, а фонд “Българска гора” е закрит.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

ЗАКОН ЗА ГОРИТЕ

Идентифицирайки основните проблеми в сектора, е разработен проект на нов Закон за горите, с който се уреждат въпросите, свързани с:

разделянето на контролно-административните от стопанските функции в горския сектор; установяването на равнопоставеност на различните видове собственост в сектора; тристепенното - национално, областно и местно, планиране на развитието на горския сектор; обществените екосистемни ползи от горските територии и др.;

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

СТРУКТУРНА РЕФОРМА

Отделихме от структурата на МЗХ и обособихме 28-те областни дирекции “Земеделие” като второстепенни разпоредители с бюджетни средства със статут на специализирани териториални администрации.

Намалени са бюджетните разходи с 20%, оптимизирана е числеността на персонала с 10%, а до края на годината предстои да бъде извършено последващо преструктуриране на министерството, в резултат на което ще бъдат съкратени още 14% (1 743 щатни бройки);

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА

Ускоряване на реформите в земеделието и горите. Необходимо е ускоряване на процесите на комасация на земята, реструктуриране на хидромелиоративната система, модернизиране на селскостопанската наука и образование, чрез прилагане на концепция за реструктуриране на научните звена (Селскостопанска академия) и образователните единици в МЗХ;

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА

С приемането и прилагането на новия Закон за горите, ще осъществим цялостното реструктуриране на системата на управление на горите. Ще засилим: децентрализацията и координацията на управлението на горите с други регионални и национални приоритети; персонификацията на правата и задълженията на собствениците относно стопанисването на горите; независимия обществен контрол на дейностите в горски територии;

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА

Провеждане на по-ефективен контрол върху качеството и безопасността на земеделските продукти и храни. Във връзка със стартирането на дейността на БАБХ ще ускорим процедурите по приемане на законопроект за създаване на БАБХ и Центъра за оценка на риска; промяна на Устройствените правилници на съставлящите Агенцията отделни структури (МЗХ, МЗ, НВМС, НСРЗ, НСЗФ и РИОКОЗ) и т. н.

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА

Особено внимание ще отделим на реструктурирането на тютюнопроизводството и поетапната му замяна с други земеделски и неземеделски дейности в чувствителните региони, чрез възможностите на европейското законодателство за специфично подпомагане със средства от Европейския земеделски фонд за гарантиране на земеделието;

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА

Ще мобилизираме целия си потенциал за максимално усвояване на средствата от всички европейски фондове, което в момента е и важна мярка за противодействие на икономическата криза;

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**

